

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. 186/ΠΙ/2001

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ. Γ. Εμπορίου) την 16η Μαΐου 2001, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.30 π.μ. με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος.

Μέλη: Ηλίας Βλάσης,

Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυομένου του τακτικού κ.Θεόδωρου Δεληγιαννάκη

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Αλεξάνδρα Μικρουλέα, κωλυομένου του τακτικού κ. Λεωνίδα Νικολούζου

Ιωάννης Κατσουλάκος

Θεόδωρος Φορτσάκης, κωλυομένου του τακτικού κ.Χαρίσιου Ταγαρά

Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Αικατερίνη Τριβέλη, κωλυομένης της τακτικής κας Αλεξάνδρας Μαρίας Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν η από 22/9/2000 **προηγούμενη γνωστοποίηση σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77**, όπως ισχύει, της συγκέντρωσης επιχειρήσεων που αφορά τη μεταβίβαση επιχειρηματικής δραστηριότητας του ομίλου **Takeda Chemical Industries Ltd** στον όμιλο **Basf Aktiengesellschaft**.

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα εταιρία Bash Aktiengesellschaft διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της κ. Σπύρου Θέμελη.

Στην αρχή της συζητήσεως τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια της Γραμματείας κα Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και κατέληξε στα εξής : 1) Η Γραμματεία εκτιμά ότι η κρινόμενη συγκέντρωση η οποία συμφωνήθηκε με την από 6.7.2000 σύμβαση-πλαίσιο μεταξύ αφενός των αλλοδαπών εταιρειών Takeda Chemical Industries Ltd, Takeda America Inc, Takeda Europe GmbH και αφετέρου των εταιρειών Basf Aktiengesellschaft, Basf Corporation και Basf Handels-und Export-GmbH, και η οποία αφορά α) τη μεταβίβαση από την Takeda στη Basf και στις θυγατρικές της, της επιχειρηματικής δραστηριότητας της πρώτης που αφορά την παραγωγή και διάθεση βιταμινών προοριζόμενων για βιομηχανική χρήση (bulk vitamin business), και β) την προμήθεια της Basf από την Takeda προϊόντων «bulk vitamin» για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, δεν αναμένεται να περιορίσει αισθητά τον ανταγωνισμό στις επιμέρους αγορές τις οποίες αφορά και ως εκ τούτου προτείνεται να μην απαγορευθεί. 2) Προτείνεται η επιβολή προστίμου ύψους 50.000.000 δρχ. στην υπόχρεη προς γνωστοποίηση εταιρεία BASF Aktiengesellschaft, για την υπαιτίως εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της προαναφερόμενης συγκέντρωσης και 3) Προτείνεται η επιβολή προστίμου ύψους 50.000.000 δρχ. στην υπόχρεη προς γνωστοποίηση εταιρεία BASF Aktiengesellschaft, για την υπαιτίως πρόωρη πραγματοποίηση της συγκέντρωσης.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε ο πληρεξούσιος δικηγόρος της γνωστοποιούσας εταιρίας, ο οποίος συντάχθηκε εν μέρει με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξε τις θέσεις αυτής, έδωσε διευκρινήσεις και απάντησε σε ερωτήσεις που του υπέβαλε ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής. Συγκεκριμένα ζήτησε να εγκριθεί η κρινόμενη γνωστοποίηση στο σύνολό της, αλλά και ειδικότερα ως προς την μη ύπαρξη υποχρέωσης υποβολής γνωστοποίησης κατά το άρθρο 4β του ν.703/77, λόγω μη πληρώσεως των

σχετικών προϋποθέσεων. Επικουρικά δε, εφόσον παρ' ελπίδα η Επιτροπή κρίνει ότι υφίσταται υποχρέωση γνωστοποίησης, να επιβληθεί στη γνωστοποιούσα εταιρεία το κατώτερο πρόστιμο που προβλέπει ο νόμος για εκπρόθεσμη υποβολή γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, και για παράβαση του άρθρου 4ε του ως άνω νόμου, τονίζοντας ότι η συγκέντρωση δεν έχει πραγματοποιηθεί αναφορικά με τις δραστηριότητες που αφορούν την ελληνική αγορά. Επίσης, ζήτησε από την Επιτροπή την εξέταση μαρτύρα για τη θεμελίωση των ισχυρισμών της γνωστοποιούσας εταιρίας. Η δε Επιτροπή, αποδεχόμενη το αίτημα εξέτασε ως μάρτυρα τον κ. Δημήτριο Πέρρο, υπάλληλο της εταιρίας "Δρ Δ.Α. ΔΕΛΗΣ ΑΕ". Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού έδωσε προθεσμία στην ενδιαφερόμενη εταιρία έως την 30η Μαΐου 2001 για την υποβολή υπομνήματος.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 31η Μαΐου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 στην αίθουσα 521 των γραφείων της Γραμματείας της (κτίριο Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, Υπουργείου Ανάπτυξης) κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά, η γνωστοποιούσα εταιρία κατά την συζήτηση της υποθέσεως και με το από 30.5.2001 υπόμνημα, το οποίο αυτή υπέβαλε,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στις 22.9.2000 γνωστοποιήθηκε στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ.1 του ν. 703/77, όπως ισχύει, από την εταιρεία Basf Aktiengesellschaft (εφεξής Basf- γνωστοποιούσα / εξαγοράζουσα) που εδρεύει στη Γερμανία, η από 6-7-2000 σύμβαση-πλαίσιο μεταξύ αφενός των αλλοδαπών εταιρειών Takeda Chemical Industries Ltd (εφεξής Takeda), Takeda America Inc, Takeda Europe GmbH, οι οποίες εδρεύουν στην Ιαπωνία, Η.Π.Α. και Γερμανία αντιστοίχως και αφετέρου της γνωστοποιούσας και των εταιρειών του ομίλου της, Basf Corporation και Basf Handels-und Export-GmbH, οι οποίες εδρεύουν στις Η.Π.Α και Γερμανία αντιστοίχως.

Απο τα στοιχεία που συγκέντρωσε κατόπιν έρευνας η Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απο την ενώπιον της Επιτροπής συζήτηση της 16.5.2001 και απο τα προσαχθέντα αποδεικτικά μέσα και λοιπά στοιχεία του φακέλου προέκυψαν τα εξής:

Στην εν λόγω σύμβαση προβλέπεται: α) η μεταβίβαση από την Takeda στη Basf και στις θυγατρικές της, της επιχειρηματικής δραστηριότητας της πρώτης σε όλο τον κόσμο πλην Ιαπωνίας, που αφορά την παραγωγή και διάθεση βιταμινών προοριζόμενων για βιομηχανική χρήση (χύδην/ασυσκεύαστες βιταμίνες -bulk vitamin business), και β) η προμήθεια της Basf από την Takeda προϊόντων ασυσκεύαστων βιταμινών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Ειδικότερα:

Α) Ως επιχειρηματική δραστηριότητα ασυσκεύαστων βιταμινών της Takeda νοούνται στην ανωτέρω σύμβαση η προώθηση πωλήσεων, εμπορία, η διανομή και οι παρεπόμενες σχετικές υπηρεσίες των ασυσκεύαστων βιταμινών της Takeda FV Company, της Takeda Vitamin and Food USA Inc (TVFU), της Takeda Europe GmbH ή της Takeda Vitamin and Food Asia Pte. Ltd (TVFA) και η παρασκευή βιταμινών C και B1 από την TVFU. Ουσιαστικά πρόκειται για την επιχειρηματική δραστηριότητα του ομίλου της Takeda που αφορά την παραγωγή βιταμινών για χρήση από βιομηχανίες προϊόντων διατροφής ανθρώπων και ζώων και παραγωγής φαρμάκων, οι οποίες τις χρησιμοποιούν για την παραγωγή των τελικών προϊόντων τους.

Μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, η Basf θα αναλάβει την αποκλειστική ευθύνη της διάθεσης, παγκοσμίως (πλην Ιαπωνίας) των ασυσκεύαστων βιταμινών που παρασκευάζονται από αμφότερες τις

εταιρείες και θα αποκτήσει το σύνολο των μετοχών της Takeda στις αλλοδαπές θυγατρικές της εταιρείες Takeda Vitamin and Food Company, συμπεριλαμβανομένων των: TVFU (ΗΠΑ), Takeda Europe GmbH (Γερμανία), Takeda Vitamin and Food Asia Pte. Ltd. (Σιγκαπούρη), αφού αυτές διαχωρίσουν και μεταβιβάσουν στη μητρική τους εταιρεία τυχόν λοιπούς τομείς δραστηριότητας (πλην αυτού των ασυσκευάστων βιταμινών).

Για την Ιαπωνία η σύμβαση προβλέπει τη σύσταση κοινοπραξίας μεταξύ των δύο εταιρειών με ποσοστά συμμετοχής 66% η Basf και 34% η Takeda, η οποία σκοπό θα έχει την αποκλειστική διανομή στη χώρα αυτή όλων των ασυσκευάστων βιταμινών που παρασκευάζονται ή και πωλούνται από τον όμιλο Basf.

Β) Επίσης, σύμφωνα με τα άρθρα 2.2. και 48 της σύμβασης-πλαίσιο, οι δύο εταιρείες συνήψαν σύμβαση για την προμήθεια της Basf ορισμένων ασυσκευάστων βιταμινών από την Takeda. Συγκεκριμένα, η Takeda Vitamin and Food Company θα συνεχίσει να παρασκευάζει βιταμίνες στις εγκαταστάσεις της (Hikari, Yamagushi, Ιαπωνία) έως το έτος 2005 και θα προμηθεύει το σύνολο της παραγωγής της αποκλειστικά στην Basf. Στο διάστημα αυτό, η Basf θα δημιουργήσει δικές της εγκαταστάσεις παραγωγής βιταμινών, όπου θα παρασκευάζει και θα διαθέτει τις βιταμίνες μετά τη λήξη της σχετικής σύμβασης προμήθειας με την Takeda.

Γ) Σύμφωνα με τα άρθρα 11.2 και 58 της ανωτέρω σύμβασης, η Takeda, για περίοδο 10 ετών από την ολοκλήρωση της συμφωνίας, δεν θα δραστηριοποιηθεί, αμέσως ή εμμέσως, σε όλο τον κόσμο, ως ιδιοκτήτρια, αντιπρόσωπος ή με άλλο τρόπο, στην παρασκευή ή στην εμπορία των ασυσκευάστων βιταμινών, περιλαμβανομένων ετοιμών μιγμάτων, εκτός συγκεκριμένων δραστηριοτήτων στην Ιαπωνική αγορά.

Από την απαγόρευση αυτή εξαιρούνται: α) η συμμετοχή της Takeda και των εταιρειών του ομίλου της σε επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται στο χώρο των ασυσκευάστων βιταμινών, εφόσον η δραστηριότητα αυτή αντιπροσωπεύει ποσοστό μικρότερο του 20% της συνολικής δραστηριότητας της εν λόγω επιχείρησης, β) η απλή επένδυση, που δεν παρέχει στην Takeda έλεγχο της επιχείρησης, γ) η εξαγορά της Takeda από τρίτο, δ) οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις, τα βιταμινούχα καλλυντικά, τα συμπληρώματα τροφίμων και ποτών και ε) οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης της Takeda, πλην αυτών που θα αποσκοπούν στην επιστροφή της στη μεταβιβαζόμενη δραστηριότητα.

Δ) Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 6.1 της γνωστοποιηθείσας συμφωνίας, η συναλλαγή θα πραγματοποιηθεί μόνο υπο την αίρεση της χορηγήσεως από τις κατά τόπον αρμόδιες Αρχές Ανταγωνισμού των απαιτούμενων εγκρίσεων ή αδειών, ή εφ' όσον οι αντίστοιχες περίοδοι αναμονής, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, έχουν εκπνεύσει ή λήξει στις χώρες που θα προσδιορίσουν οι εταιρείες, άλλως τα μέρη θα συμφωνήσουν την τροποποίηση της σύμβασης αναλόγως.

Απο τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι γνωστοποιήσεις της εξεταζόμενης συγκέντρωσης θα κατετίθεντο σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες και στις ΗΠΑ, Ιαπωνία, Βραζιλία και σε ορισμένες χώρες της Ν. Αμερικής. Επίσης, όπως προκύπτει από τον φάκελο της υποθέσεως, η κρινόμενη συγκέντρωση έχει γνωστοποιηθεί και λάβει την έγκριση των αρμοδίων αρχών ανταγωνισμού των χωρών: Ιταλία, Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Πολωνία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιαπωνία, Ταϊβάν και Η.Π.Α..

Σύμφωνα δε με το άρθρο 6.2 της ανωτέρω σύμβασης, αν, έως την 15η Φεβρουαρίου 2001, κάποια από τις επιτροπές ανταγωνισμού δεν χορηγήσει έγκριση ή άδεια, ή αν αποφασίσει ότι δεν εγκρίνει τη συγκέντρωση πριν από την ως άνω ημερομηνία, οι εταιρείες θα υλοποιήσουν τη συναλλαγή κατά τρόπο ώστε να μην παραβιάζεται η νομοθεσία της θιγόμενης δικαιοδοσίας. Τέλος, σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 30 της σύμβασης-πλαίσιο, η μεταβίβαση της πελατείας θα γίνει κατά την ημερομηνία υλοποίησης της συγκέντρωσης.

II. 1. Απο τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η εταιρεία Basf εδρεύει στη Γερμανία και ηγείται διεθνούς ομίλου εταιρειών. Αποτελεί κεφαλαιουχική εταιρεία, η οποία δεν ελέγχεται από συγκεκριμένο νομικό ή φυσικό πρόσωπο και δραστηριοποιείται εν γένει στον τομέα της χημικής βιομηχανίας, παράγοντας και διαθέτοντας ευρύ φάσμα χημικών προϊόντων.

Όσον αφορά τον κλάδο των βιταμινών, η Basf δραστηριοποιείται κυρίως στον τομέα των λιποδιαλυτών βιταμινών (fat soluble), όπως οι βιταμίνες Α και Ε, οι οποίες χρησιμοποιούνται κυρίως στη βιομηχανία παραγωγής ζωοτροφών. Εν αντιθέσει όμως προς τα παραπάνω, στην Ελλάδα η εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στις υδροδιαλυτές βιταμίνες (C, B1, B2, B6, και φολικό οξύ) και διαθέτει τα προϊόντα της μέσω της αντιπροσώπου-εταιρείας Δρ. Δ.Α. ΔΕΛΛΗΣ Α.Ε.

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου Basf για το έτος 1999 ανήλθε στα 29.472.700.000 Ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών της εταιρείας Basf από το σύνολο των δραστηριοτήτων της στην ελληνική αγορά κατά το ίδιο έτος, ανήλθε στο ποσό των 76.801.000 Ευρώ.

2. Η εδρεύουσα στην Ιαπωνία εταιρεία Takeda, η οποία ηγείται ομώνυμου ομίλου επιχ/σεων, είναι κεφαλαιουχική εταιρεία και δεν ελέγχεται από συγκεκριμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες φαρμακευτικές εταιρείες της Ιαπωνίας και, ως όμιλος, δραστηριοποιείται στον τομέα παραγωγής και διάθεσης φαρμακευτικών προϊόντων, βιταμινών, συμπληρωμάτων διατροφής και προϊόντων για την προστασία των φυτειών.

Στον τομέα των βιταμινών, η Takeda δραστηριοποιείται κυρίως στην παραγωγή υδροδιαλυτών βιταμινών (water soluble), όπως οι βιταμίνες C, B1, B2, B6 και φολικό οξύ, οι οποίες χρησιμοποιούνται από βιομηχανίες τροφίμων και φαρμάκων.

Στην ελληνική αγορά, η Takeda, από τις προαναφερόμενες βιταμίνες, κατά δήλωσή της, διαθέτει μόνο τη βιταμίνη C, μέσω του αποκλειστικού διανομέα της, της εταιρείας ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ ΧΗΜΙΚΑ Α.Ε..

Σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στοιχεία, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του ομίλου Takeda για το έτος 1999 ανήλθε στα 8 δις Ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών της εταιρείας από το σύνολο των δραστηριοτήτων της στην ελληνική αγορά κατά το ίδιο έτος ανήλθε στο ποσό των 4.913.000 Ευρώ.

III. Σύμφωνα με το Ν. 703/1977 η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους (άρθρ. 4β' παρ.1 εδ. α', παράβαλε και ad hoc Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ.7, Επ.Εφ.Ευρ.Κοιν. C 372/5, 9.12.1997).

Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η συγκέντρωση αφορά κατ' αρχήν την αγορά των βιταμινών, η οποία εν προκειμένω αποτελείται από τα ακόλουθα προϊόντα: Βιταμίνη Β 1, Β 2, Β 6, Βιταμίνη C και Φολικό Οξύ. Με βάση τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει ότι κάθε βιταμίνη συνεπάγεται διαφορετικές βιοχημικές λειτουργίες στον οργανισμό, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες και ότι τόσο τα χαρακτηριστικά τους, όσο και οι χρήσεις για τις οποίες προορίζονται, είναι διαφορετικές μεταξύ τους, χωρίς δυνατότητα υποκατάστασης (στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε και το ΔΕΚ στην υπόθεση 85/76 Hoffmann La Roche κατά Επιτροπής 1979).

Ενόψει δε ότι η Takeda διαθέτει στην Ελλάδα μόνο τη βιταμίνη C, η σχετική αγορά στην υπο κρίση συγκέντρωση είναι αυτή της βιταμίνης C.

IV. Όσον αφορά τα μερίδια αγοράς της βιταμίνης C στην Ελλάδα και με βάση τη διατύπωση του Ν. 703/1977, ο οποίος στην παράγραφο 1α του άρθρου 4β αναφέρεται στο συνολικό κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται στη σχετική αγορά, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η εταιρεία Basf

κατέχει μερίδιο αγοράς 11,7 % και η εταιρεία Takeda μερίδιο 22,8%. Τα στοιχεία αυτά είναι εκείνα που προσκόμισαν τα μέρη και τα οποία επι του παρόντος γίνονται δεκτά, διότι απο την έρευνα της Γραμματείας της Επιτροπής δεν προέκυψαν αντίθετα συγκεκριμένα στοιχεία που να αποδεικνύουν διαφορετικά μερίδια αγοράς στην Ελλάδα.

V. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (Ολομ. ΕΠΑ 43/1996, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ.8 και 44επ., Επ.Εφ.Ευρ.Κοιν. C 372/5, 9.12.1997). Στη συγκεκριμένη περίπτωση ως σχετική γεωγραφική αγορά πρέπει να θεωρηθεί όλη η ελληνική επικράτεια.

VI. 1) Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2, εδ. α' και β' του Ν.703/1977, όπως ισχύει: «Συγκέντρωση πραγματοποιείται: α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις, β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση, ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων». Σύμφωνα δε με την διάταξη της παρ. 3 του ιδίου άρθρου, για την εφαρμογή του νόμου, ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης.

Με βάση τα παραπάνω αλλά και σύμφωνα με την παρ. 11 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 98/C 66/02, σχετικά με την έννοια της συγκέντρωσης βάσει του κανονισμού αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, όπως ισχύει σήμερα, αντικείμενο του ελέγχου μπορεί να είναι μία ή περισσότερες επιχειρήσεις οι οποίες αποτελούν νομικές οντότητες ή τα περιουσιακά στοιχεία των εν λόγω επιχειρήσεων ή μέρος μόνο των περιουσιακών αυτών στοιχείων που αποτελούν επιχειρηματική δραστηριότητα της οποίας μπορεί να προσδιορισθεί σαφώς ο κύκλος εργασιών στην αγορά.

Συνεπώς, στη συγκεκριμένη υπόθεση, με τη μεταβίβαση της επιχειρηματικής δραστηριότητας ασυσκευαστων βιταμινών της Takeda στην Basf πραγματοποιείται στην ελληνική αγορά συγκέντρωση κατά την έννοια του παραπάνω άρθρου, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

2) Σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει σήμερα, ο Νόμος αυτός εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και εάν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που πραγματοποιούνται έξω από αυτήν.

Η υπό κρίση συγκέντρωση πραγματοποιείται μεν εκτός Ελλάδας, πλην όμως μπορεί να επενεργήσει στην ελληνική αγορά, αφού τα προϊόντα των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων πωλούνται στην Ελλάδα με σημαντικά μερίδια αγοράς, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω.

3) Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 4β του Ν. 703/1977, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το Ν. 2837/2000, και ειδικότερα σύμφωνα με την παρ. 1 αυτού: «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που

εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν: α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών, που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4 στ', που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 στ', ανέρχεται, στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) Ευρώ (EURO) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) Ευρώ (EURO).

4) Κατά το άρ. 1 παρ. 26 του ν.2837/2000, οι συγκεντρώσεις, που έχουν πραγματοποιηθεί ή γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή Ανταγωνισμού κατ' εφαρμογή των άρθρων 4α και 4β του ν.703/1977, για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.2837/2000, κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.703/77, όπως αυτές τροποποιήθηκαν με τον προαναφερθέντα νόμο.

Σύμφωνα δε με το ακροτελεύτιο άρθρο 7 του Ν. 2837/2000, η ισχύς του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εν προκειμένω από την 3 Αυγούστου 2000.

Όσον αφορά το εμπρόθεσμο της γνωστοποίησης, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, η σύμβαση για την υπό κρίση συγκέντρωση υπογράφηκε στις 6-7-2000 και γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού στις 22-9-2000. Δηλαδή, η σύναψη της συμφωνίας έγινε υπο το καθεστώς του Ν. 703/1977 πριν την τροποποίησή του από το Ν. 2837/2000, ενώ η γνωστοποίηση της συγκέντρωσης έλαβε χώρα υπο το καθεστώς του Ν. 703/1977, μετά την ως άνω τροποποίηση. Όπως προκύπτει από τη σαφή διατύπωση του άρθρου 1 παρ. 26 του Ν. 2837/2000, ο νομοθέτης θέλησε να ρυθμίσει τις συγκεντρώσεις εκείνες που είχαν γνωστοποιηθεί στην Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 4β Ν. 703/1977, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του, και για τις οποίες δεν είχε εκδοθεί απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ορίζοντας ότι αυτές θα κριθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 703/1977, όπως τροποποιήθηκαν από τον Ν. 2837/2000. Προϋπόθεση, συνεπώς, εφαρμογής της ανωτέρω διάταξης είναι η γνωστοποίηση της συγκέντρωσης σύμφωνα με το άρθρο 4β Ν. 703/1977, η οποία εν προκειμένω δεν έλαβε χώρα. Κατ' ακολουθίαν, η ύπαρξη υποχρέωσης γνωστοποίησης θα κριθεί με το καθεστώς του άρθρου 4β, όπως ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης.

5) Σύμφωνα με την παρ. 1 του αρ. 4β του ν.703/77, όπως ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της κρινόμενης συμφωνίας συγκέντρωσης: «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ... όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, τουλάχιστον είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ', ανέρχεται, στην εθνική αγορά, τουλάχιστον στο σε δραχμές ισόποσο των εβδομήντα πέντε εκατομμυρίων (75.000.000) Ευρώ (Euro) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω του σε δραχμές ισόποσου των επτά εκατομμυρίων (7.000.000) Ευρώ (Euro)».

Συνεπώς, η κρινόμενη συγκέντρωση υπέκειτο σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι κατά το χρόνο σύναψης της συμβάσεως καλυπτόταν η μία τουλάχιστον εκ των δύο προϋποθέσεων που όριζε ο νόμος και συγκεκριμένα αυτή του μεριδίου αγοράς, το οποίο για την επιμέρους σχετική αγορά της βιταμίνης C υπολογίζεται ότι το 1999 ανερχόταν σε 34,5% της αγοράς.

6) Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4β παρ.2 του νόμου, το οποίο δεν έχει τροποποιηθεί με το Ν. 2837/2000, οι συγκεντρώσεις που υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο θα πρέπει να γνωστοποιούνται μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης. Η δε προθεσμία των 10 ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις ανωτέρω πράξεις. Κατά δε την παρ. 4 του ιδίου άρθρου, όπως ισχύει σήμερα, σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπόχρεους προς γνωστοποίηση πρόστιμο ύψους τουλάχιστον πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δρχ., το οποίο δεν υπερβαίνει το επτά τοις εκατό (7%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 4στ.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η Basf, αν και υπεχρεούτο να προβεί σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεν έπραξε το έπραξε εμπροθέσμως, δεδομένου ότι η υπο κρίση σύμβαση υπεγράφη στις 6.7.2000 και ενώ η συγκέντρωση θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί μέχρι τις 20.7.2000, τελικά γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 22.9.2000, δηλαδή με καθυστέρηση 46 εργάσιμων ημερών.

Οι ισχυρισμοί της εταιρείας Basf ότι η εκπρόθεσμη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης δεν οφείλεται σε πρόθεση παραβίασης του Νόμου, αλλά, κυρίως, στην εξέταση κατά πόσον είχε αρμοδιότητα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανταγωνισμού ή οι επι μέρους εθνικές αρχές κρίνονται απορριπτέοι διότι, κατ' αρχήν, η παράλειψη, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας, γνωστοποίησης της παραπάνω συγκέντρωσης, από την υπόχρεη προς γνωστοποίηση εταιρεία, δεν μπορεί να αποδοθεί σε μη γνώση της ύπαρξης της προθεσμίας των 10 εργάσιμων ημερών, δεδομένου μάλιστα του γεγονότος ότι η υπόχρεη σε γνωστοποίηση εταιρεία Basf, έχει κατά το παρελθόν προβεί δύο φορές σε γνωστοποίηση συγκεντρώσεων στην Επιτροπή (βλ. Αποφ. ΕΑ αριθμ. 54/1997 «*DSM Resins-Basf*», και 30/II/1998 «*Basf-Clariant*») και δεύτερον διότι, η Basf όφειλε να προβεί στην κατά το νόμο γνωστοποίηση εμπροθέσμως, ακόμη και υπο την αίρεση της αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με όσα στοιχεία διέθετε και με ανάληψη δέσμευσης ότι θα τα συμπλήρωνε εντός του αμέσως προσεχούς χρονικού διαστήματος. Εξάλλου, την κατ' αρχήν αρμοδιότητα των κατά τόπον αρμοδίων εθνικών αρχών ανταγωνισμού είχε αναγνωρίσει η Basf με ειδική πρόβλεψη στην υπο κρίση σύμβαση με την Takeda. Παρ' όλα αυτά, η Επιτροπή δέχεται ως ελαφρυντικά στοιχεία το ότι η Basf ουδέποτε στο παρελθόν έχει παραβεί το νόμο, ότι, έστω και καθυστερημένα, προέβη στη γνωστοποίηση αυτοβούλως, χωρίς καμία όχληση από την Επιτροπή και ότι υπο το ισχύον καθεστώς η συγκέντρωση δεν υπόκειται σε υποχρέωση προληπτικής γνωστοποίησης. Για τους παραπάνω λόγους η Επιτροπή κρίνει ότι πρέπει να της επιβληθεί πρόστιμο ύψους 50.000.000 δρχ., το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,2% περίπου του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η Basf στην ελληνική αγορά το έτος 1999.

VII. 1) Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 4β' παρ. 1α του Ν.703/77, όπως ισχύει, η υποχρέωση γνωστοποίησης όταν οφείλεται σε μερίδιο αγοράς απαιτεί απόκτηση ή αύξηση τουλάχιστον 35%. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω και με βάση τα μέχρι σήμερα στοιχεία, το μερίδιο αγοράς της Basf μετά τη συγκέντρωση ανέρχεται σε 34,5%. Συνεπώς η εταιρεία, με βάση το Νόμο, όπως ισχύει σήμερα, δεν έχει υποχρέωση γνωστοποίησης στην Επιτροπή και ως εκ τούτου η υποβληθείσα εκπρόθεσμη γνωστοποίηση είναι άνευ αντικειμένου. Εξάλλου, ακόμη και στην περίπτωση που το μερίδιο αγοράς της Basf, μετά τη

συγκέντρωση, ανερχόταν τουλάχιστον σε 35%, απο τα στοιχεία του φακέλου, δεν προκύπτει οτι η υπο κρίση συγκέντρωση μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην ελληνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τμήμα της και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 4γ παρ. 1 Ν. 703/1977, όπως ισχύει, δεδομένης της δομής της αγοράς των βιταμινών στην Ελλάδα, η οποία, όπως προκύπτει απο την έρευνα της Γραμματείας, χαρακτηρίζεται απο ανταγωνισμό πολλών παραγωγών που δρουν παγκοσμίως, έλλειψη σημαντικών νομικών φραγμών και, γενικά, δυνατότητες εύκολης εισόδου στην αγορά ενδιαφερομένων παραγωγών και εμπόρων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφάσισε : Α) ότι η κρινόμενη συγκέντρωση, η οποία συμφωνήθηκε με την από 6.7.2000 σύμβαση μεταξύ αφενός των αλλοδαπών εταιρειών Takeda Chemical Industries Ltd, Takeda America Inc, Takeda Europe GmbH και αφετέρου των εταιρειών Basf Aktiengesellschaft, Basf Corporation και Basf Handels- und Export-GmbH, και η οποία αφορά α) τη μεταβίβαση από την Takeda στη Basf και στις θυγατρικές της, της επιχειρηματικής δραστηριότητας της πρώτης που αφορά την παραγωγή και διάθεση βιταμινών προοριζόμενων για βιομηχανική χρήση (ασυσκεύαστες βιταμίνες) και β) την προμήθεια της Basf από την Takeda προϊόντων ασυσκεύαστων βιταμινών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 4β παρ. 1 ν. 703/1977, όπως ισχύει σήμερα και

Β) ότι υπο το καθεστώς του Ν. 703/1977, όπως ίσχυε κατά τη σύναψη της σύμβασης, την 6.7.2000, η εταιρεία BASF Aktiengesellschaft υπεχρεούτο να προβεί σε γνωστοποίηση κατ' εφαρμογή των άρθρων 1 παρ. 26 Ν. 2837/2000 και 4β παρ. 1 Ν. 703/1977, όπως ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, την οποία γνωστοποίηση υπέβαλε υπαιτίως εκπρόθεσμα, την 22.9.2000, και συνεπώς επιβάλλει σε βάρος της πρόστιμο ύψους 50.000.000 δρχ., το οποίο αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,2% περίπου του κύκλου εργασιών που πραγματοποίησε η Basf στην ελληνική αγορά το έτος 1999.

Η απόφαση εκδόθηκε την 21η Ιουνίου 2001

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Συντάξας την απόφαση

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Καραμητσάνης

Δημήτρης Τζουγανάτος

Η Γραμματέας

Αικατερίνη Τριβέλη